

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 480511

Onderwerp: Visie Sociaal domein in beweging

Voorstel

1. De visie Sociaal domein in beweging vast te stellen.

Inleiding

De Arnhemse visie op het sociaal domein is sinds 2013 niet meer in samenhang geactualiseerd. Om meer sturing en grip op het sociaal domein te organiseren, hebben we de visie sociaal domein aangescherpt. In raadsbrieven in januari, mei en juni 2020 namen we u mee in onze beweegredenen hiervoor en gedachten hierover.

We hebben drie overkoepelende doelen voor het brede sociaal domein benoemd. Dit zijn:

1. Iedere Arnhemmer heeft dezelfde kansen op persoonlijke ontwikkeling

Alle Arnhemmers kunnen het maximale uit zichzelf halen. Er zijn gelijke ontwikkelkansen voor iedereen.

2. Een stabiele basis voor alle Arnhemmers

Alle Arnhemmers hebben de basis op orde; voldoende inkomen (bij voorkeur door betaald werk), een geschikte woning, een veilige en gezonde (leef)omgeving en een gezonde leefstijl.

3. Alle Arnhemmers kunnen in veiligheid en vrijheid leven

In Arnhem kun je zijn wie je bent. Verscheidenheid en acceptatie kenmerken onze stad.

Bij het bereiken van deze doelen werken we met drie uitgangspunten: Gebiedsgericht, Preventie voorop en Sterk in maatwerk.

De visie biedt hiermee richting aan de volle breedte van het sociale domein. Het is een visie op hoofdlijnen, waarbij het belangrijk is dat deze voldoende scherpheid biedt om te kunnen koersen. De doelen en uitgangspunten worden/zijn verder vertaald naar beleid en uitvoeringsagenda's. Daar vindt de operationalisering plaats. Het gaat dan om de vertaling naar specifiek uitvoeringsbeleid, de strategie op de wijze van organiseren en de financiële doorvertaling van de visie (in meerjarenperspectief). Met een consequente vertaling van de visie dragen alle domeinen - van schuldhulpverlening tot onderwijs en van jeugdzorg tot sport - bij aan het realiseren van de overkoepelende doelen uit de visie sociaal domein.

Beoogd effect

De visie sociaal domein geeft richting aan de gemeentelijke inzet van middelen en mensen op het brede sociaal domein en de keuzes die daaruit voortvloeien. In de stad wordt dat merkbaar omdat we onze inzet (nog) meer richten op het voorkomen van problemen en zorg en op de ondersteuning van inwoners en wijken die dat het hardst nodig hebben.

Argumenten

1.1 Een actuele visie sociaal domein geeft richting aan de uitvoering.

De visie biedt richting aan de volle breedte van het sociale domein. De doelen en uitgangspunten worden/zijn verder vertaald naar beleid en uitvoeringsagenda's. De crux bij de realisatie zit natuurlijk in de operationalisatie. Met een consequente vertaling van de visie dragen alle domeinen - van schuldhulpverlening tot onderwijs en van jeugdzorg tot sport - bij aan het realiseren van de overkoepelende, langetermijndoelen uit de visie sociaal domein.

1.2 Gezamenlijk komen tot een doorleefde visie op het sociaal domein sluit aan bij het advies van de VNG visitatiecommissie 'financiële beheersbaarheid in het sociaal domein'.

In het visitatietraject 'financiële beheersbaarheid in het sociaal domein', is ons meegegeven dat onze visie aanscherping behoeft en dat het van belang is deze aanscherping goed met elkaar te doorleven. Daarnaast benadrukt de VNG visitatiecommissie het belang van een consequente operationalisatie.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Operationalisering van de visie vraagt om het maken van keuzes.

Als we onze inzet meer richten op inwoners en wijken die ons het hardst nodig hebben, betekent dat ook dat we er voor andere inwoners minder kunnen zijn. Zonder deze keuzes, en het gezamenlijk scherp zijn hierop, kunnen we de beweging die we in de visie voorstaan onvoldoende maken.

1.2 Het werken met een visie, het doorleven ervan en het goed door laten werken in de uitvoering vraagt een lange adem.

Het sociaal domein kent een brede scope en het laten doorwerken van de visie in de haarvaten van de uitvoering vraagt een consequent gesprek en een lange adem. Aandachtspunt daarbij is dat we de goede ontwikkelingen uit afgelopen jaren hoe dan ook willen behouden, en dat de aanscherpingen in de visie niet op alle fronten even rigoreus zijn. Onze ervaring in afgelopen jaren is dat dit type wijziging absoluut toegewijde zorg en aandacht vraagt. Om een voorbeeld te geven, een begrip als 'doen wat nodig is', kreeg in afgelopen jaren op diverse plekken een verschillende invulling.

Participatie

In de aanloop naar de visie zijn we niet op nul begonnen. In afgelopen jaar is al veel input voor het sociaal domein opgehaald, zoals bij inkooprondes en gesprekken met diverse partijen en adviesraden over het herijken van (onderdelen van) beleid. Deze en andere partijen hebben we ook in dit proces betrokken. Daarnaast hebben we ook gericht kennis van buiten binnen proberen te halen, bijvoorbeeld uit andere steden en via experts en ook via gesprekken met andere deelnemers in het traject van de visitatiecommissie. In november-december 2020 verzonden we inspiratiemails aan raadsleden en partners. Enkele partners hebben daarvoor input geleverd. In maart 2021 is een interactieve bijeenkomst georganiseerd. Hieraan hebben ongeveer 120 mensen deelgenomen vanuit veel verschillende domeinen (onderwijs, welzijn, kerken en moskeeën, zorg, participatie, wijken). De input van deze avond is in een concept visie verwerkt. Deze concept visie is vervolgens aan een tiental partners voor feedback toegestuurd. De feedback is meegenomen in de definitieve versie die nu voor u ligt. Deze versie is aan de adviesraden gestuurd met een vraag om advies. Dit advies wordt na ontvangst separaat aan de visie toegevoegd.

Financiën

Uitvoering van de visie vindt plaats binnen de bestaande budgetten. In komende jaren is het zaak de beweging die de visie voorstaat ook financieel een plek te geven. In afgelopen tijd en ook in huidige voorliggende perspectiefnota zijn bij de nieuwe koers passende voorstellen gedaan, zoals de investeringen in werk en jeugdzorg (o.a. de Praktijk Ondersteuner Jeugdzorg bij de Huisartsen).

Uitvoering

Deze visie is geen eindpunt maar een (hernieuwd) begin. De visie wordt vertaald in beleid en uitvoeringsagenda's. Dit is een opgave in onze eigen organisatie en hiertoe gaan we in gesprek met de partners die samen met ons aan de uitvoering werken. Het is belangrijk om hierbij te focussen op 1) het vertalen naar specifiek uitvoeringsbeleid, 2) het uitwerken van een strategie op organiseren en 3) het financieel doorvertalen ervan. Op sommige gebieden zetten we al stappen, we informeerden u daar ook over in raadsbrieven van januari en mei 2020. Te denken valt dan aan:

- De wijzigingen in inkoop en toegang voor de jeugdzorg en WMO per 1 juli 2020.
- Het samenwerkingsproces tussen sociale wijkteams en gebiedsteams Werk en Inkomen
- Het vormen van goede gebiedsagenda's, waarbij het specifieke karakter van het gebied (de leefomgeving van onze inwoners) meebepalend is voor onze inzet en de inzet van andere partijen. Ook de benadering van Arnhem - Oost past in deze lijn.
- De herijking op welzijn, die recent in uw raad besproken is.
- De visie en uitvoeringsplannen op schulden en armoede, waarin preventie een belangrijke plek heeft en de inzet op kansen voor jongeren een grote plek inneemt. Ook het aansluiten van onze dienstverlening bij de behoeften van onze inwoners is een belangrijk punt.
- De beleidsregels voor het beperken van de toegang tot zorg en ondersteuning.

De woon-zorgnota en jeugdnota zijn in wording.

De verdere uitrol van monitoring en datagestuurd werken is een ontwikkeling die in de volle breedte van belang is. Vanuit de urgentie om 'grip' te krijgen op het sociaal domein, maar ook om zo gericht en onderbouwd mogelijk onze keuzes te maken, in uitvoering en in beleid. We zetten hier sinds eind 2019

al forse stappen in, de raad merkt dit onder meer door de bestuursrapportages die frequent beschikbaar komen in aansluiting op de P&C-cyclus.

Wat wij ook leren uit de periode sinds de invoering van de decentralisaties is dat wij onszelf moeten inrichten als een lerend systeem. De complexiteit van het sociaal domein en de veranderingen daarin (ook vanuit landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen) vragen een systeem van leren en bijstellen. Een visie geeft richting en houvast, maar enkel een visie maakt niet het verschil. Bij het leren en bijstellen kan ook een werkwijze als nu met het Sociaal Hospitaal ondersteunen. Inclusief het benoemen van mogelijke spanning op uitgangspunten van de uitvoering, zoals:

- eenvoud en minder versnippering versus gebiedsgericht en maatwerk;
- ruimte voor de professional versus richting en kader;
- vernieuwing en innovatie versus rust en duidelijkheid.

Communicatie

Na vaststelling wordt de visie aan alle betrokkenen in het proces gestuurd. Daarnaast publiceren we de visie op www.arnhem.nl.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Visie Sociaal domein in beweging
- Infographic

Besluit van

Zaaknummer

480511

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 juni 2021, nummer: 480511;

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De visie Sociaal domein in beweging vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,